

مجله زبانشناسی و گویش‌های خراسان، دانشگاه فردوسی مشهد، علمی- پژوهشی، شماره پیاپی ۶- بهار و تابستان ۱۳۹۱

دکتر سید آیت‌اله رزمجو (دانشیار بخش زبان‌های خارجی و زبانشناسی دانشگاه شیراز، نویسنده مسئول)

لیلا بلوچ (مربی زبان انگلیسی دانشگاه غیرانتفاعی زند شیراز)

ترجیح دانشجویان ایرانی نسبت به کاربرد خوش‌گویی در زبان فارسی با استفاده از روش دلفی با در نظر گرفتن متغیرهای زیستی، اجتماعی- فرهنگی و تحصیلی

چکیده

هدف این پژوهش، نخست بررسی ترجیح دانشجویان ایرانی در کاربرد خوش‌گویی‌ات در زبان فارسی است و در مرتبه دوم، تاثیر عوامل زیستی، اجتماعی- فرهنگی و تحصیلی در به کارگیری خوش‌گویی‌ات است. این پژوهش با استفاده از روش دلفی انجام گردید؛ برای این منظور جهت گردآوری اطلاعات، از دو نوع پرسشنامه باز و سازمان یافته استفاده شد. تعداد ۱۳۰ نفر دانشجوی زن و مرد در دو مقطع تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد از میان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی با گویش‌های فارسی، ترکی، لری و کردی جهت پاسخگویی به پرسشنامه‌های تدوین شده، انتخاب شدند. سپس ترجیح شرکت‌کنندگان نسبت به واژه‌های خوش‌گویی (به گویانه) با در نظر گرفتن متغیرهای زیستی، اجتماعی- فرهنگی و تحصیلی نظیر جنسیت، زبان مادری، محل تولد و رشته تحصیلی آنان بررسی گردید. اطلاعات گردآوری شده از پرسشنامه دوم با استفاده از نرم افزار آماری SPSS تجزیه و تحلیل شد. نتایج به دست آمده از ترجیح دانشجویان فارسی زبان در به کارگیری واژه‌های به گویانه در زبان فارسی حکایت می‌کند. همچنین نتایج آماری در مواردی، اختلافات معنی داری را بین جنسیت، گویش‌های مختلف، رشته‌های تحصیلی و محل تولد دانشجویان و ترجیح آن‌ها در کاربرد حسن تعبیر نشان داد. **کلیدواژه‌ها:** خوش‌گویی، زبان فارسی، دانشجویان ایرانی، متغیرهای زیستی، اجتماعی- فرهنگی و تحصیلی، روش دلفی.

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۱۰/۱۲ پذیرفته: ۱۳۸۹/۸/۳

پست الکترونیکی: arazmjoo@rose.shirazu.ac.ir

۱- مقدمه

خوش‌گویی به نوعی عبارات گفته می‌شود که معمولاً برای تلطیف کلام به کار می‌رود. توماس (۱۹۸۹: ۱۰۳). در بسیاری موارد خوش‌گویی‌ها جهت پوشاندن واقعیت‌هایی به کار می‌روند که در ورای معنای برخی کلمات و عبارات نهفته شده است؛ در این مقاله قصد بر آن است تا ترجیح دانشجویان ایرانی در به کارگیری خوش‌گویی‌ها در زبان فارسی سنجیده و با استفاده از روش دلفی به تاثیر متغیرهای زیستی، اجتماعی- فرهنگی و تحصیلی نظیر جنسیت، رشته تحصیلی، محل تولد و زبان مادری دانشجویان در به کارگیری خوش‌گویی‌ها پرداخته شود.

۱-۱: اهمیت و ضرورت تحقیق

احاطه بر حوزه حسن‌تعبیرات هر زبان برای کاربران آن زبان، بسیار ضروری است. از آنجا که این موضوع تا کنون به صورت علمی مورد مطالعه زبانشناختی قرار نگرفته، اهمیت و ضرورت انجام آن نیز ضروری به نظر می‌رسد. استفاده از حسن‌تعبیرات می‌تواند ریشه در تاریخ یک زبان و فرهنگ و ادبیات آن داشته باشد. علی‌رغم اهمیت فراوان استفاده از حسن‌تعبیرات در زبان‌های مختلف، چه در فرآیند آموزش و برنامه‌ریزی و چه در روند ترجمه و برگردان متون، پژوهش‌های زیادی در این زمینه صورت نگرفته است. حسن‌تعبیرات به ما کمک می‌کند تا خود را با مضمون مناسب هماهنگ کرده، نظرات خویش را به طور لطیف‌تر بیان نماییم. استفاده از حسن‌تعبیرات به نوعی ریشه در فطرت انسان‌ها دارد. معمولاً انسان‌ها به طور فطری سعی دارند از به کارگیری واژگان توهین‌آمیز و واژگانی که احساسات اشخاص را خدشه دار می‌کنند، دوری گزینند. یکی از ابزارهایی که می‌تواند در این امر به کاربران زبان کمک کند، استفاده از حسن‌تعبیرات جهت ایجاد تلطیف کلامی است. علاوه بر آن، استفاده از حسن‌تعبیرات نشان‌دهنده رشد اجتماعی افراد است و نشانگر احترام و اهمیت‌گوینده یا نویسنده نسبت به کرامت مخاطب خویش و در ابعادی وسیع‌تر کرامت جامعه انسانی است؛ به عنوان مثال، واژه مُردن (die) واژه‌ای ناخوشایند و نامطلوب به شمار می‌رود و حتی در متون کهن اعتقاد بر این بود که ادای صریح چنین واژه‌ای ممکن است باعث احضار یا بیداری مرده گردد و به همین علت از معادل‌های لطیف‌تری به جای آن به کار می‌بردند. امروزه نیز حسن‌تعبیرات زیادی

همچون گذشته به جای آن به کار می‌رود. عباراتی چون در گذشتن (to pass away)، به سر آمدن عمر (to expire)، به قافله مرحوم شدگان پیوستن (to join the majority)، به سرای باقی شتافتن (to come to the better world)، دنیا را ترک کردن (to be gone) و رخت بر بستن و در گذشتن (to depart) همگی حسن تعبیراتی هستند که برای اجتناب از به کارگیری صریح و مستقیم واژه مذکور به کار می‌روند.

۱-۳- اهداف و پرسش‌های تحقیق

هدف از این پژوهش، بررسی ترجیح دانشجویان ایرانی نسبت به حسن تعبیرات زبان فارسی می‌باشد. پژوهشگران در این پژوهش بر آنند تا به تفاوت‌های کلامی در به کارگیری واژگان و عبارات مناسب در پاسخ به موقعیت‌های روزمره ایجاد شده توسط دانشجویان پی ببرند. همچنین هدف از انجام تحقیق حاضر بررسی تاثیر متغیرهای زیستی، اجتماعی-فرهنگی و تحصیلی نظیر جنسیت، زبان مادری، محل تولد و رشته تحصیلی بر به کارگیری حسن تعبیر در زبان فارسی در موقعیت‌ها و بافت‌های گوناگون می‌باشد. بنابراین هدف اساسی از انجام تحقیق حاضر، بررسی و پی بردن به تاثیر متغیرهایی نظیر جنسیت، زبان مادری، محل تولد و رشته تحصیلی افراد مورد پژوهش، در به کارگیری حسن تعبیرات در زبان فارسی می‌باشد. متناسب با اهداف تحقیق، پرسش‌های زیر مطرح می‌شوند:

۱. ترجیح کلی شرکت کنندگان در کاربرد حسن تعابیر چگونه است؟
۲. آیا بین زنان و مردان در به کارگیری حسن تعابیر تفاوتی وجود دارد؟
۳. محل تولد شرکت کنندگان چه تاثیری در کاربرد حسن تعابیر دارد؟
۴. زبان مادری شرکت کنندگان چه تاثیری در کاربرد حسن تعابیر دارد؟
۵. رشته تحصیلی شرکت کنندگان چه تاثیری در کاربرد حسن تعابیر دارد؟

۲- پیشینه تحقیق

با توجه به بررسی‌های انجام شده، تاکنون تحقیقات فراوانی درباره حسن تعبیر در زبان فارسی یا دیگر زبان‌ها با در نظر گرفتن متغیرهای اجتماعی و فرهنگی در ایران و سایر نقاط جهان انجام نشده

و اکثر مطالعات انجام شده به حوزه‌های کاربرد حسن تعبیرات موجود در زبان انگلیسی اختصاص یافته است. با وجود این، خلاصه‌ای از مطالعات انجام شده در جهان در زمینه حسن تعبیر یا مطالعاتی که تنها به بررسی متغیرهای اجتماعی - فرهنگی نظیر جنسیت پرداخته است، ارائه می‌شود.

۲-۱- انواع حسن تعبیر (به گویی)

هر چند تقسیم بندی دقیق حسن تعبیرات در زبان‌های مختلف امری مشکل بوده است و در برخی موارد ممکن است نمونه‌هایی از همپوشانی معنایی در حیطه بندی آنها مشاهده گردد، در این مقاله با در نظر گرفتن اهمیت و حوزه کاربردی آنها، حسن تعبیر را به چهار گروه عمده زیر تقسیم بندی می‌نماییم (میرزاسوزنی، ۱۳۸۵):

۱- حسن تعبیر مربوط به اعتقاد ما و باورهای دینی (Religious Euphemisms)

۲- حسن تعبیرات مربوط به اخلاق و اخلاقیات اجتماعی (Moral Euphemisms)

۳- حسن تعبیرات مربوط به مسایل پزشکی و کالبد شناسی (Medical Euphemisms)

۴- حسن تعبیرات مربوط به نظام کشورداری و سیاست (Parliamentary & Political Euphemisms)

پژوهش‌های انجام شده در زمینه حسن تعبیر در ایران به شرح زیر است: میرزاسوزنی (۲۰۰۵) به بررسی کاربرد حسن تعبیر در ترجمه پرداخته است. نتایج حاصله نشان می‌دهد به‌گویی زبانی نه تنها باعث غنای واژگان زبانی کاربران یک زبان اعم از گویندگان، مترجمین و زبان آموزان آن می‌گردد، بلکه زمینه را برای فهم و برگردان نشر و موفق‌تر متون مختلف در مضمون‌های متفاوت فراهم می‌نماید. همچنین یافته‌های رحیمی (۱۳۸۴) این حقیقت را تأیید کرد که CDA می‌تواند برای تشخیص زبان متعصبانه و ایدئولوژیکی روش مناسبی باشد. در این چهارچوب، طبقه بندی دوگانه حسن تعبیر و سوء تعبیر به عنوان یک استراتژی مؤثر در خدمت نویسندگان قرار گرفته بود. در متون بررسی شده، از زبان به‌عنوان یک سپر و اسلحه برای حمایت از ایدئولوژی‌های رایج یا ابزاری برای ترسیم و توسعه نظرات غیر مذهبی یاد شده است. براساس تجزیه و تحلیل گفتمان انجام گرفته، نویسندگانی که درباره پاپ نظراتی ارائه نمودند از استعمال کلمات خاص اجتناب کرده‌اند.

چنین به نظر می‌رسد علی‌رغم اهمیت بالای استفاده از حسن تعبیرات در زبان‌های مختلف، در خصوص این موضوع در بافت فرهنگی-اجتماعی ایران پژوهش جدی صورت نگرفته است. بنابراین، ضرورت انجام پژوهش حاضر دو چندان می‌شود.

۳- روش تحقیق

این پژوهش بر اساس نظریه دلفی انجام شده است که آهلمر و دالکی در شرکت «رند» پایه‌گذاری کردند. این روش، اغلب شامل موارد زیر است:

۱. پاسخ‌های بی‌نام؛
  ۲. عکس‌العمل به گروه به عنوان جمعی از اشخاص و نظرات جمعی؛
  ۳. فرصتی برای جوابگویان جهت تغییر و تعدیل نظرات و قضاوت‌های اولیه (تارف، ۲۰۰۲ ص ۱).
- در این روش، در دو نوبت از دو نوع پرسشنامه استفاده شده است. در نوبت اول از پرسشنامه باز و در نوبت دوم از پرسشنامه سازمان‌یافته بهره گرفته‌ایم. در مرحله اول تحقیق، از شرکت‌کنندگان تقاضا شد که نظرات خود را در جواب به پرسش‌های پیشنهادی ارائه دهند و در مرحله‌ی دوم تحقیق، پژوهشگران از افراد شرکت‌کننده در پژوهش تقاضا کردند تا نظرات خود را نسبت به گزینه‌های استخراج شده از پاسخ‌های مرحله اول تحقیق، بیان کنند و ارزیابی نمایند.

شرکت‌کنندگان

شرکت‌کنندگان در این پژوهش را دو گروه دانشجویان تشکیل می‌دادند. گروه اول که از میان دانشجویان دانشگاه‌های سراسری و دانشگاه‌های آزاد از طریق نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند، پنجاه نفر آن‌ها به طور کامل به پرسش‌نامه‌ها پاسخ دادند؛ بنابراین تعداد افراد گروه اول ۵۰ نفر بودند. گروه دوم شرکت‌کننده نیز از میان گروهی از دانشجویان دانشگاه‌های سراسری و دانشگاه‌های آزاد استان فارس انتخاب شدند که ۸۰ نفر بودند و در مجموع تعداد ۱۳۰ نفر برای پاسخ‌گویی به پرسش‌نامه‌های تدوین شده اول و دوم انتخاب شدند. در گروه دوم، پراکندگی اشخاص به شکل زیر بود: تعداد دانشجویان علوم پایه ۳۸ نفر، دانشجویان علوم انسانی ۴۲ نفر، ۲۸ نفر مونث و ۵۲ نفر مذکر،

گویشوران زبان فارسی ۲۴ نفر، زبان ترکی ۱۵ نفر، گویش لری ۳۷ نفر و گویش کردی ۴ نفر بودند. شرکت کنندگان در پژوهش با گویش‌های متفاوت، محل تولدهای متفاوت داشتند. تعدادی از افراد شرکت کننده در پژوهش را اهالی کلان شهرهایی نظیر تهران، اصفهان، شیراز، یزد، تبریز، کرمان، کرمانشاه و مشهد تشکیل می‌دادند که تعداد آنها ۲۸ نفر بود. در حالی که تعداد دیگری از افراد شرکت کننده را اهالی شهرستان‌های کوچک‌تری نظیر سپیدان، فیروزآباد، مرودشت، قلات، جهرم، فردوس، نیریز، آباد، شیروان، صفاشهر، گچساران، ایلام، قزوین، شهر کرد و نورآباد ممسنی تشکیل می‌دادند که تعداد آنان به ۵۲ نفر می‌رسید.

ابزار تحقیق

ابزار استفاده شده در تحقیق را دو پرسش نامه تشکیل می‌داد. هر دو را پژوهشگران تنظیم و تدوین کردند. پرسشنامه اول، پرسشنامه ای باز بود و پرسشنامه دوم، پرسشنامه ای سازمان یافته که بر اساس پاسخ‌های شرکت کنندگان به پرسشنامه اول تنظیم شد. پرسشنامه‌ها هر کدام ۱۲ پرسش را مطرح کرده بودند. هر یک از پرسش‌های پرسشنامه، یک بافت و موقعیت خاص و متفاوت را تشکیل می‌داد. هر بافت یا موقعیت خاص چندین گزینه از حداقل ۴ تا حداکثر ۱۰ گزینه را شامل می‌شد. اجزای سازنده گزینه‌ها یک یا چند کلمه، عبارت یا جمله می‌شد. این کلمات دارای درجات مختلفی از رسمی، غیر رسمی، مودبانه، غیر مودبانه، به‌گویانه و ممنوعه بودند. در هر پرسشنامه از متغیرهای جنسیت، محل تولد، زبان مادری و رشته تحصیلی استفاده شد. جهت احراز اعتبار ابزار، پرسشنامه‌های ساخته شده در اختیار چند تن از اساتید با تجربه در رشته زبانشناسی کاربردی و جامعه‌شناسی قرار گرفت که در این خصوص، اساتید مذکور اعتبار محتوایی پرسشنامه‌ها را تایید نمودند. به منظور تعیین پایایی آزمون، پرسشنامه دوم به یک گروه ۸۰ نفره از دانشجویان داده شد و پس از تجزیه و تحلیل آماری پاسخ‌های آن‌ها به پرسشنامه مذکور، ضریب پایایی آن با استفاده از آزمون آلفا کرنباخ محاسبه گردید. ضریب به دست آمده ۰.۸۸٪ بود که حاکی از پایایی قابل قبول پرسشنامه است.

شیوه جمع‌آوری داده‌ها

جهت گردآوری داده‌ها، پژوهشگران در ابتدا پرسشنامه اول را که از نوع باز بود، میان ۵۰ نفر از دانشجویان زن و مرد توزیع کردند. این دانشجویان گویشوران زبان فارسی، لری، ترکی و کردی بودند. از دانشجویان تقاضا شد که موقعیت‌های موجود را تجسم کنند و در تمام موقعیت‌ها، همه جواب‌های ممکن، کلمه، کلمات، عبارت، عبارات یا جمله‌ای را که ممکن است استفاده کنند، ذکر نمایند. پس از طی این مرحله، پاسخ‌های داده شده به پرسشنامه اول، دسته‌بندی، تجزیه و تحلیل و سازمان‌دهی شدند. بدین ترتیب که از میان پاسخ‌های داده شده به هر موقعیت، پاسخ‌هایی را که بیشترین میزان فراوانی از نظر تعداد و تکرار داشت، انتخاب شدند و بر اساس همان پاسخ‌های برگزیده، پرسشنامه‌ی دوم که همان پرسشنامه سازمان‌یافته بود، تنظیم شد. در مرحله بعد، پرسشنامه دوم پژوهشگران (سازمان‌یافته) را در اختیار ۸۰ نفر از دانشجویان زن و مرد با گویش‌های زبان فارسی، لری، ترکی و کردی قرار دادند. در این مرحله از دانشجویان خواسته شد که موقعیت‌ها و پاسخ‌های موجود به هر یک از موقعیت‌ها را در نظر گرفته، و در برابر هر یک از پاسخ‌ها، ترجیح خود را ثبت کنند؛ بدین ترتیب که در صورت به کارگیری بسیار زیاد آن واژه، گزینه ۳، در صورت به کارگیری متوسط آن، گزینه ۲ و در صورت به کارگیری بسیار کم آن، گزینه ۱ را انتخاب کنند. همچنین از دانشجویان خواسته شد رشته تحصیلی، جنسیت، محل تولد و زبان مادری خود را در پرسشنامه ذکر نمایند.

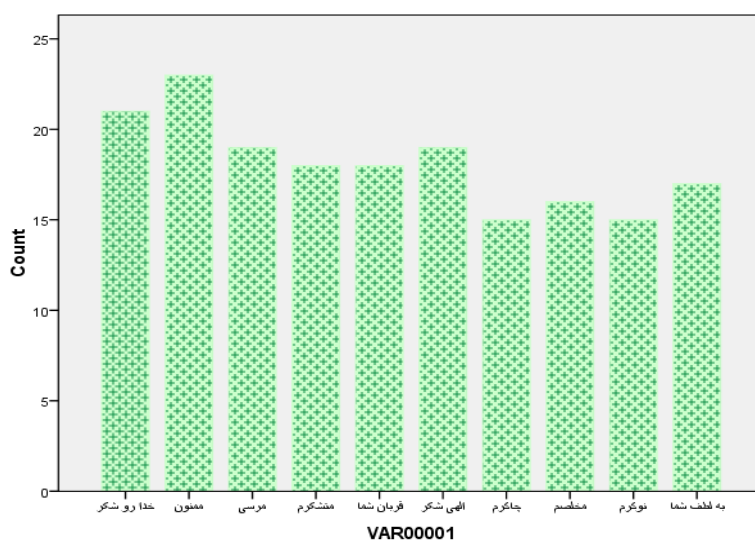
روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، داده‌های جمع‌آوری شده استخراج و کدگذاری شده و به نرم‌افزار SPSS داده شد و به کمک این نرم‌افزار میزان فراوانی، میانگین واژه‌ها، درصد و انحراف معیار واژه‌ها محاسبه گردید. همچنین از آمارهای استنباطی مثل آزمون تی مستقل و مقایسه یک سویه واریانس استفاده شد.

۴- یافته‌ها و نتایج

در این بخش، نتایج و یافته‌های تحقیق مربوط به هر موقعیت، در قالب نموداری ارائه می‌شود و در ادامه هر نمودار، آمار استنباطی هر موقعیت به صورت آزمون تی مستقل و مقایسه یک سویه واریانس بیان می‌شود.

نمودار ۱. موقعیتی را تجسم کنید که شخصی از اوضاع و احوالتان جو یا می‌شود و شما در پاسخ به این سوال می‌گویید:

همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود، واژه به‌گویانه‌تر «ممنون» با میانگین ۲/۲، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. بعد از واژه «ممنون»، واژه‌های «خدا را شکر»، «مرسی»، «الهی شکر»، «متشکرم»، «قربان شما» و به «لطف شما» به ترتیب بالاترین میزان به کارگیری را داشته‌اند که همگی واژه‌هایی به‌گویانه در پاسخ به این موقعیت هستند. واژه‌های کمتر به‌گویانه «نوکرم»، «چاکرم» و «مخلصم» به ترتیب پایین‌ترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده‌اند. تعبیر «نوکرم» با میانگین ۱/۴، دارای پایین‌ترین میزان به کارگیری در میان شرکت‌کنندگان است. نتایج آماری موقعیت شماره‌ی ۱ نشان می‌دهد شرکت‌کنندگان در پاسخ به این موقعیت سعی در به‌کارگیری

به‌گویانه‌ترین واژه را داشته‌اند که این نتایج حاکی از ترجیح شرکت‌کنندگان در انتخاب حسن تعبیر است. همچنین نتایج آماری نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان واژه غیر بومی و بیگانه «مخلص» را، که از زبان عربی وارد منبع واژگانی زبان فارسی شده است، به میزان پایینی در پاسخ به این موقعیت به کار برده‌اند. در حالی که واژه «شکر»، که ریشه در زبان عربی دارد، میزان به کارگیری بسیار بالایی را به خود اختصاص داده است.

جدول ۱. آزمون تی مستقل برای رشته‌ی تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۱

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۸/۰۰۰	۳/۸۴۴۰	/۹۰۲	/۱۶۹
	علوم انسانی	۴۲	۱۷/۴۲۸۶	۲/۵۱۹۶۱		
جنسیت	زن	۲۸	۱۷/۱۰۷۱	۲/۲۱۶۷۶	-۱/۵۳۵	/۰۴۱
	مرد	۵۲	۱۸/۰۱۹۲	۳/۰۳۸۹۰		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۷/۸۲۱۴	۲/۸۵۵۱۹	/۲۸۱	/۷۲۰
	روستا	۵۲	۱۷/۶۳۴۶	۲/۷۹۳۷۵		

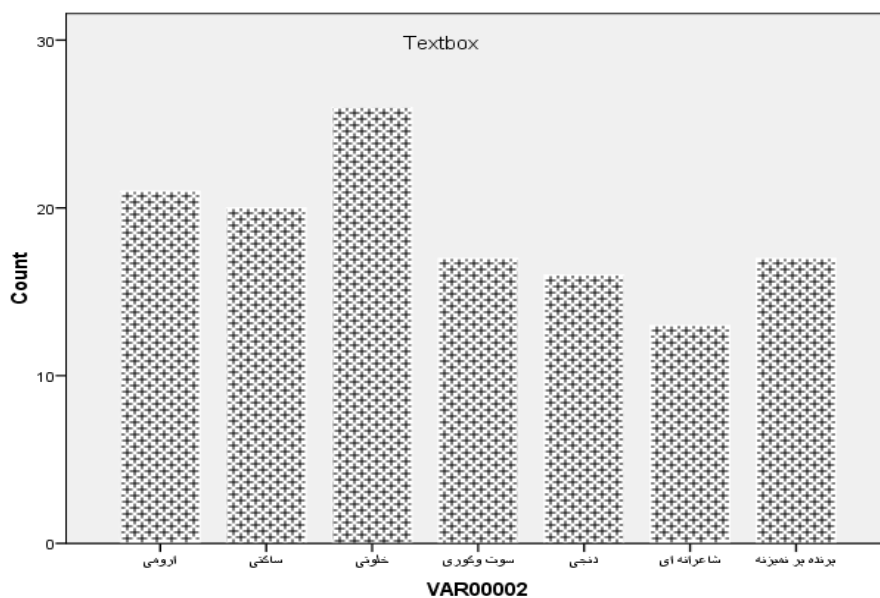
همان‌گونه که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱، اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته‌ی تحصیلی تأثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان علوم انسانی و پایه به‌طور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند. نتایج نشان می‌دهد که بین جنسیت زن و مرد در بکارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱، اختلاف معنی داری وجود دارد. به این معنی که آقایان بیشتر از خانم‌ها از واژه‌های به‌گویانه در پاسخ به این موقعیت استفاده کردند. نتایج نیز نشان می‌دهد بین شرکت‌کنندگانی که محل تولدشان کلان‌شهر می‌باشد و کسانی که زادگاه آنان شهرستان است، در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱، اختلاف معنی داری وجود ندارد. یعنی محل تولد تأثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

جدول ۲. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۱

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۶/۹۵۸۳	۲/۳۶۷۸۹	۲/۱۲۴	/۱۰۴
ترکی	۱۵	۱۸/۸۶۶۷	۲/۵۳۱۷۰		
لری	۳۷	۱۷/۵۱۳۵	۳/۰۵۱۶۱		
کردی	۴	۱۹/۵۰۰۰	۲/۳۸۰۴۸		
جمع	۸۰	۱۷/۸۰۰۰	۲/۸۹۸۷۳		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی، در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱، اختلاف معنی‌داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۲. با دوست‌تان قدم زنان به کوچه ای می‌رسید که کسی در آن نیست و بسیار آرام است. ناخودآگاه می‌گویید: چه کوچه .....

همان گونه که در نمودار بالا مشاهده می شود، واژه «خلوتی» با میانگین ۲/۵، بیشترین بسامد را به خود اختصاص داده است. بعد از واژه «خلوتی»، واژه های «آرومی»، «ساکتی»، «سوت کوری» و همچنین «پرنده پر نمیزنه» به ترتیب از لحاظ فراوانی، در رتبه های بعدی قرار دارند. همچنین، واژه های «شاعرانه ای» و «دنجی» به ترتیب کمترین بسامد را به خود اختصاص داده اند.

جدول ۳. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۲

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۳/۰۰۰	۴/۷۸۱۷۲	/۸۷۹	/۳۸۲
	علوم انسانی	۴۲	۱۲/۲۶۱۹	۲/۰۸۴۳۱		
جنسیت	زن	۲۸	۱۲/۲۵۰۰	۲/۱۳۶۵۴	-۷/۸۵	/۸۳۳
	مرد	۵۲	۱۲/۸۰۷۷	۴/۲۱۵۰۰		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۲/۵۷۱۴	۲/۲۳۴۸۸	-۱/۰۸۸	/۸۷۳
	روستا	۵۲	۱۲/۶۳۴۶	۴/۲۰۰۹۷		

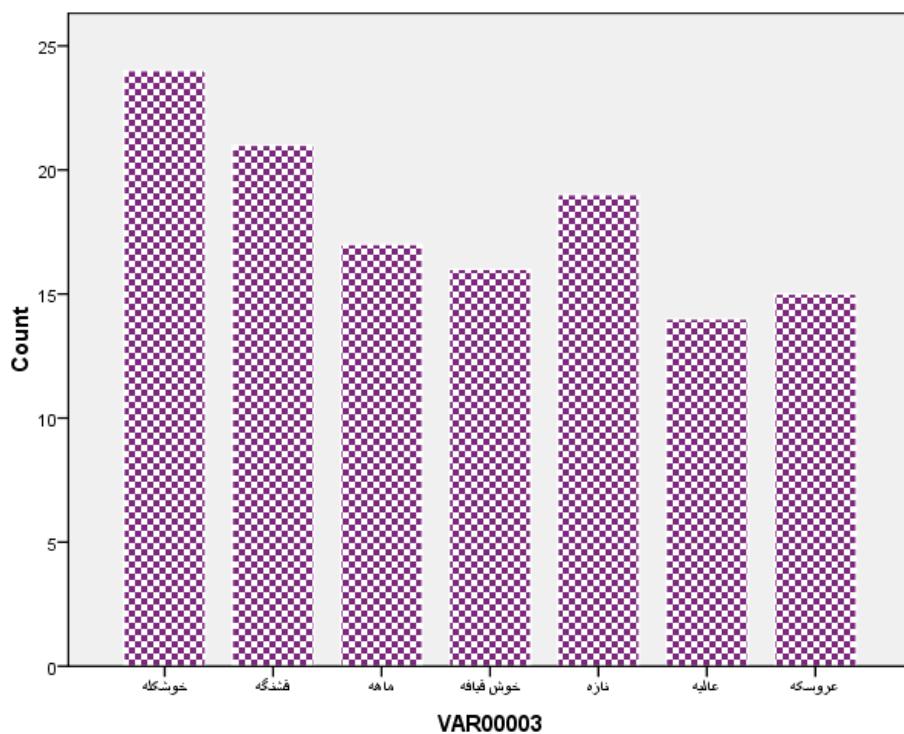
همان گونه که در جدول بالا مشاهده می گردد، بین شرکت کنندگان رشته های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین شرکت کنندگان که محل تولدشان کلان شهر است و آنهایی که که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری واژه های به گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۲، اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد، تاثیری در به کارگیری واژگان به گویانه ندارد.

جدول ۴. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۲

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۲/۵۰۰۰	۱/۵۳۲۲۶	/۰۸۵	/۹۶۸
ترکی	۱۵	۱۲/۶۰۰۰	۲/۵۲۹۸۲		
لری	۳۷	۱۲/۵۹۴۶	۴/۹۴۱۰۹		
کردی	۴	۱۳/۵۰۰۰	۱/۷۳۲۰۵		
جمع	۸۰	۱۲/۶۱۲۵	۳/۶۱۹۵۵		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی، در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۲، اختلاف معنی داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری، تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۳. پس از دیدن عکس مراسم عروسی یکی از آشنایان دوستان، از چهره عروس تعریف می‌کنید: عروس ...

همان‌گونه که در نمودار بالا مشاهده می‌شود، واژه «خوشکله» با میانگین ۲/۳، بیشترین بسامد را به خود اختصاص داده است. بعد از واژه «خوشکله»، واژه‌های «قشنگه»، «نازه»، «ماهه» و «خوش قیافه» به ترتیب در مرتبه‌های بعدی قرار گرفته‌اند و واژه‌های «عالییه» و

«عروسکه» به ترتیب کمترین بسامد را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج آماری موقعیت ۳ نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان در پاسخ به این موقعیت، به‌گویانه‌ترین واژه‌ها را به کار برده و از به‌کارگیری تعبیر «عروسکه» به میزان زیادی اجتناب کرده‌اند.

جدول ۵. آزمون تی مستقل برای رشته‌ی تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۳

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۲/۶۸۴۲	۲/۱۹۴۶۵	۱/۹۶۷	/۰۴۶
	علوم انسانی	۴۲	۱۱/۸۳۳۳	۱/۵۹۱۳۹		
جنسیت	زن	۲۸	۱۱/۹۲۸۶	۱/۷۴۱۱۹	-۱/۰۹۷	/۰۳۹
	مرد	۵۲	۱۲/۴۰۳۸	۲/۰۳۱۷۱		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۲/۳۵۷۱	۲/۱۴۶۷۳	/۳۸۴	/۱۱۷
	روستا	۵۲	۱۲/۱۷۳۱	۱/۸۳۳۴۷		

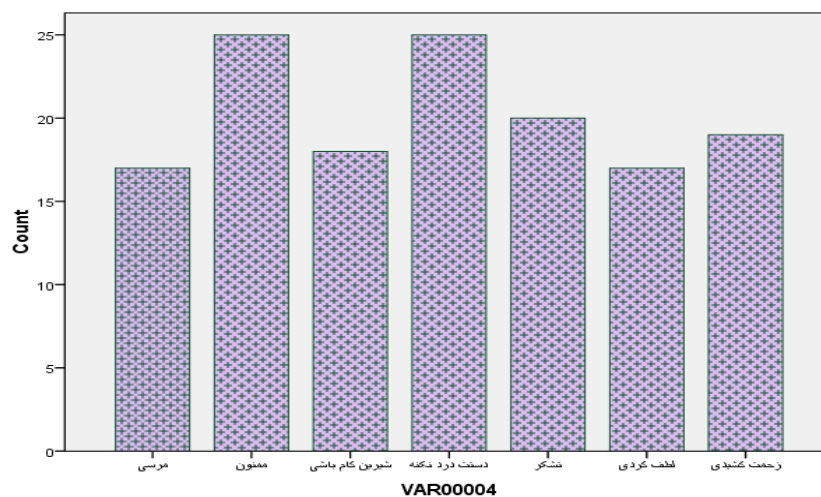
همان‌گونه که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی در به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۳، اختلاف معنی‌داری مشاهده شده است ($p < 0/05$). نتایج آماری به دست آمده نشان می‌دهد دانشجویان علوم پایه، واژه‌های به‌گویانه را به میزان بالاتری نسبت به دانشجویان علوم انسانی در پاسخ به این موقعیت به کار برده‌اند. همچنین، بین جنسیت زن و مرد در به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۳، اختلاف معنی‌داری وجود دارد ($p < 0/05$). نتایج آماری حاکی از آن است که آقایان، واژه‌های به‌گویانه را به میزان بالاتری نسبت به خانم‌ها، در پاسخ به این موقعیت به کار برده‌اند. این در حالی است که بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان‌شهر است و دانشجویانی که زادگاه آن‌ها شهرستان، در به‌کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۳، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد.

جدول ۶. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۳

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۲/۰۴۱۷	۱/۵۷۳۶۷	/۶۶۸	/۵۷۴
ترکی	۱۵	۱۲/۸۰۰۰	۲/۰۰۷۱۳		
لری	۳۷	۱۲/۰۸۱۱	۲/۰۷۳۳۵		
کردی	۴	۱۲/۷۵۰۰	۲/۶۲۹۹۶		
جمع	۸۰	۱۲/۲۳۷۵	۱/۹۳۷۲۷		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۳، اختلاف معنی داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری، تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۴. دوستان چیزی را برای خوردن مثل تکه ای شکلات، به شما تعارف می‌کند و شما بر می‌دارید. برای تشکر می‌گویید: ....

همانطور که در نمودار بالا مشاهده می‌گردد، واژه‌ی «ممنون» و عبارت «دستت درد نکنه» با میانگین ۲/۴ بیشترین میزان به کارگیری را در پاسخ به این موقعیت به خود اختصاص داده‌اند. پس از

این دو، واژه ها و عبارات «تشکر»، «زحمت کشیدی»، «شیرین کام باشی»، «مرسی» و «لطف کردی»، به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۷. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد: موقعیت شماره ۴

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۴/۰۵۲۶	۲/۱۶۷۹۲	۱/۱۵۰	۰/۷۴۳
	علوم انسانی	۴۲	۱۳/۳۵۷۱	۲/۱۹۵۵۸		
جنسیت	زن	۲۸	۱۳/۵۰۰۰	۲/۳۶۴۸۷	-۱/۰۹۷	۰/۳۱۵
	مرد	۵۲	۱۳/۸۸۸۵	۲/۱۱۷۵۰		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۳/۳۹۲۹	۲/۳۴۶۶۲	-۰/۸۵۲	۰/۷۰۶
	روستا	۵۲	۱۳/۸۴۶۲	۲/۱۱۷۹۴		

همچنان که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنان شهرستان است، در به کارگیری به‌گویانه‌ها در پاسخگویی به موقعیت شماره ۴، اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد، تاثیری در به کارگیری به‌گویانه‌ها ندارد.

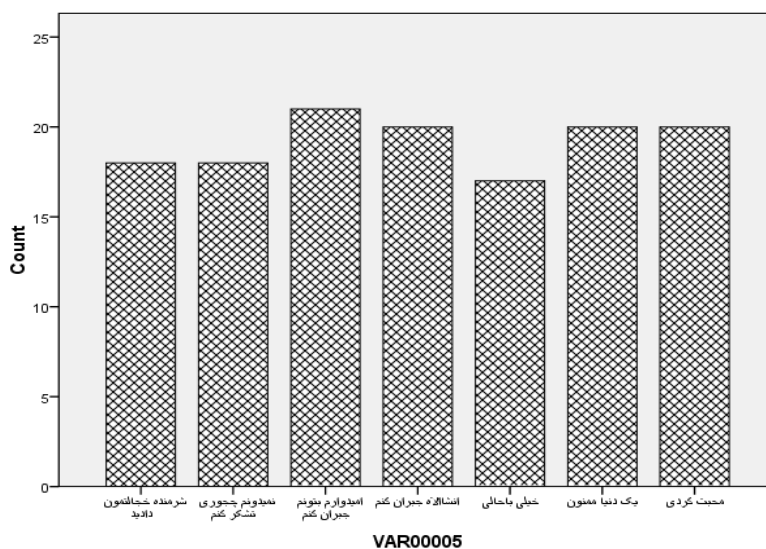
جدول ۸. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۴

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۲/۷۰۸۳	۲/۱۱۵۷۶	۳/۰۵۱	۰/۰۳۴
ترکی	۱۵	۱۴/۸۳۳۳	۲/۱۸۶۵۴		
لری	۵۷	۱۳/۸۹۱۹	۲/۱۴۴۵۵		
کردی	۴	۱۳/۷۵۰۰	۱/۲۵۸۳۱		
جمع	۸۰	۱۳/۶۸۷۵	۲/۱۹۶۶۲		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی، در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه، در پاسخ به موقعیت ۴، اختلاف معنی داری وجود دارد ($p < 0/05$). نتایج آماری نشان می‌دهند که گویشوران گویش ترکی با میانگین ۱۴/۷،

بالاترین میزان به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن گویشوران گویش‌های لری و کردی به ترتیب با میانگین ۱۳/۸ و ۱۳/۷، بالاترین میزان به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه را به خود اختصاص داده‌اند. پایین‌ترین میزان به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخ به این موقعیت، به گویشوران زبان فارسی با میانگین ۱۲/۷ اختصاص دارد.

نمودار ۵. یک همکلاسی به نوعی به شما خدمتی می‌کند و شما برای تشکر می‌گویید:

همان‌طور که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، عبارت «امیدوارم بتونم جبران کنم» با میانگین ۲/۰۸۷، بالاترین میزان به‌کارگیری در پاسخ به این موقعیت را به خود اختصاص داده است. پس از آن، عبارات «انشاء الله جبران کنم»، «یک دنیا ممنون» و «محبت کردی» با میانگین یکسان، بالاترین میزان به‌کارگیری را داشته‌اند. پس از آنها عبارات «شرمنده خجالتمون دادید» و «نمی‌دونم چه جوری تشکر کنم» نیز با میانگین یکسان به‌کار گرفته شده‌اند. واژه «خیلی باحالی» با میانگین ۱/۶، کمترین بسامد را به خود اختصاص داده است. نتایج آماری در پاسخ به این موقعیت نشان می‌دهد که شرکت‌کنندگان به‌گویانه‌ترین واژه‌ها و عبارات را به کار برده‌اند و عبارت غیر به‌گویانه «خیلی باحالی» را به میزان بسیار کمی به کار برده‌اند.

جدول ۹. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۵

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۳/۳۴۲۱	۲/۶۰۲۲۵	۱/۱۵۰	/۱۸۷
	علوم انسانی	۴۲	۱۲/۷۳۸۱	۲/۰۲۴۹۶		
جنسیت	زن	۲۸	۱۲/۲۸۵۷	۲/۰۱۵۸۱	-۲/۲۵۰	/۴۴۳
	مرد	۵۲	۱۳/۴۲۳۱	۲/۳۹۵۶۳		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۳/۶۴۲۹	۲/۴۶۷۷۸	۱/۷۰۷	/۹۲۹
	روستا	۵۲	۱۲/۶۹۲۳	۲/۱۹۲۱۳		

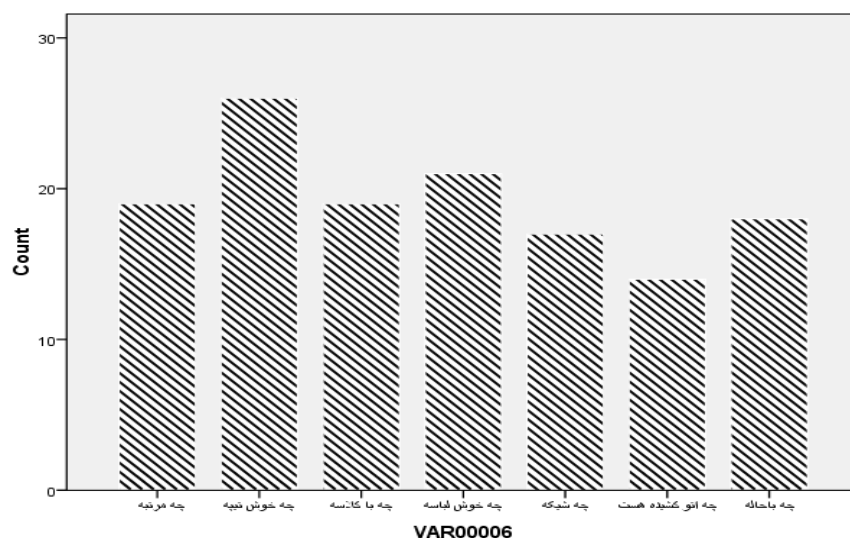
همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان‌شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان است، در به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۵، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد، تاثیری در به‌کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

جدول ۱۰. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۵

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۳/۰۰۰۰	۲/۷۱۸۷۰	/۱۰۷	/۹۵۶
ترکی	۱۵	۱۳/۲۰۰۰	۲/۰۰۷۱۳		
لری	۳۷	۱۲/۹۱۸۹	۲/۳۱۳۹۵		
کردی	۴	۱۳/۵۰۰۰	۱/۲۹۰۹۹		
جمع	۸۰	۱۳/۰۲۵۰	۲/۳۲۲۰۲		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به‌کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۵، اختلاف معنی‌داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری تاثیری در به‌کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۶. یکی از اساتید با ظاهری آراسته وارد می‌شود. با همکلاسی هایتان از سر وضع و ظاهر ایشان صحبت می‌کنید و می‌گویید: .....

همان‌گونه که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، عبارت «چه خوش تپیه» با میانگین ۲/۵۶۲، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن عبارت «چه خوش لباسه» با میانگین ۲ بالاترین میزان به کارگیری را داشته است. عبارات «چه اتو کشیده هست»، «چه شیکه» و «چه باحاله» به ترتیب کمترین بسامد را به خود اختصاص داده‌اند. نتایج آماری به دست آمده حاکی از آن است که شرکت‌کنندگان عبارات کمتر به‌گویانه و غیر به‌گویانه را به میزان کمتری استفاده کرده‌اند.

جدول ۱۱. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۶

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۴/۲۸۹۵	۷/۹۰۷۹۴	۱/۸۱۰	/۰۳۷
	علوم انسانی	۴۲	۱۱/۹۰۴۸	۱/۹۴۸۲۳		
جنسیت	زن	۲۸	۱۱/۸۹۲۹	۱/۷۴۹۹۱	-۱/۸۳۴	/۱۱۲
	مرد	۵۲	۱۳/۶۵۳۸	۶/۹۲۲۲۱		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۲/۳۵۷۱	۱۲/۳۵۷۱	-۱/۰۲۱	/۱۱۵
	روستا	۵۲	۱۳/۴۰۳۸	۱۳/۴۰۳۸		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخ به موقعیت ۶، اختلاف معنی‌داری مشاهده شده است ($p < 0/05$). نتایج آماری به دست آمده، حاکی از آن است که دانشجویان علوم پایه با میانگین $14/2$ ، واژه‌های به‌گویانه را به میزان بالاتری نسبت به دانشجویان علوم انسانی (با میانگین $11/9$)، در پاسخ به این موقعیت به کار برده است. در حالی که بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان‌شهر می‌باشد و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۶، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد.

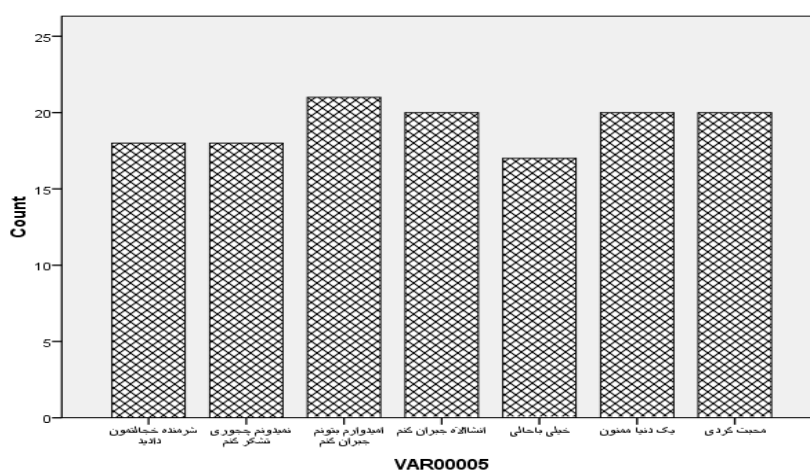
جدول ۱۲. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۶

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۲/۲۵۰۰	۱/۶۷۴۶۲	۳۲۰	/۸۱۱
ترکی	۱۵	۱۲/۶۶۶۷	۱/۹۱۴۸۵		
لری	۳۷	۱۳/۶۷۵۷	۸/۱۹۵۷۱		
کردی	۴	۱۳/۲۵۰۰	۲/۳۶۲۹۱		
جمع	۸۰	۵/۷۱۷۹۳	۵/۷۱۷۹۳		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین شرکت‌کنندگان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۶، اختلاف معنی‌داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۷. به شما خبر می‌دهند که یکی از همکلاسی‌هایتان تصادف کرده و در بیمارستان بستری

است. با شنیدن این خبر می‌گویید:

همان‌گونه که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، عبارت «آخی، بنده خدا» با میانگین ۲، بالاترین میزان بسامد را داشته است و پس از آن عبارت «ای وای پناه بر خدا» در مرتبه دوم قرار گرفته است. واژه‌های «بیچاره» و «بدبخت» با میانگینی یکسان برابر با ۲، در رده‌های بعد هستند. واژه‌های بعدی «بدشانس» می‌باشد که با میانگین ۱/۶ در رده‌ی بعدی قرار گرفته است. واژه‌های «حیوونکی» و «طفلکی» به ترتیب با میانگین ۱/۲ و ۱/۳، کمترین بسامد را داشته‌اند. نتایج آماری به دست آمده از این موقعیت نشان می‌دهد که دانشجویان به میزان بیشتری واژه‌ها و عبارات به‌گویانه‌تر را به کار برده‌اند و از تعبیرهایی نظیر «طفلکی» و «حیوونکی» کمتر استفاده شده است.

جدول ۱۳. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۷

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۲/۲۱۰۵	۱/۹۳۳۴۶	۱/۲۲۶	/۵۱۵
	علوم انسانی	۴۲	۱۱/۶۶۶۷	۲/۰۳۲۲۶		
جنسیت	زن	۲۸	۱۱/۰۷۱۴	۱/۸۴۴۴۸	-۲/۹۸۷	/۸۶۷
	مرد	۵۲	۱۲/۳۸۴۶	۱/۹۳۱۷۲		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۱/۹۶۴۳	۲/۲۰۲۳۹	/۱۲۳	/۳۶۷
	روستا	۵۲	۱۱/۹۰۳۸	۱/۸۹۱۷۷		

همان‌گونه که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۷، اختلاف معنی داری وجود ندارد. یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد تاثیری در به‌کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان بطور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند.

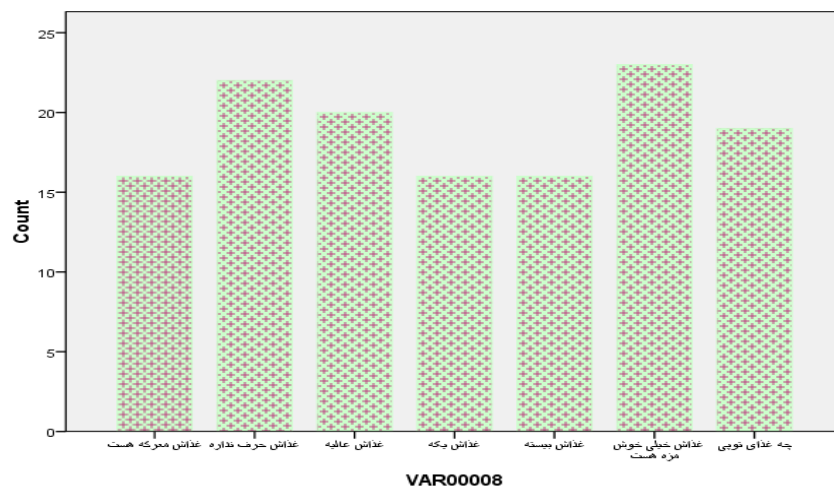
جدول ۱۴. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۷

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۱/۶۲۵۰	۱/۸۸۳۸۶	۳/۳۳۶	/۰۲۴
ترکی	۱۵	۱۲/۴۶۶۷	۱/۹۹۵۲۳		
لری	۳۷	۱۱/۶۲۱۶	۱/۹۰۵۴۲		
کردی	۴	۱۴/۵۰۰۰	۱/۸۳۲۰۵		
جمع	۸۰	۱۱/۹۲۵۰	۱/۹۹۲۲۳		

همان گونه که در جدول بالا ملاحظه می گردد، بین دانشجویان با گویش های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی، در به کارگیری واژه های به گوینده، در پاسخ به موقعیت ۷، اختلاف معنی داری وجود دارد ($p < 0/05$). نتایج آماری به دست آمده نشان می دهد که گویشوران گویش کردی با میانگین ۱۴/۵، بالاترین میزان به کارگیری واژه های به گوینده را به خود اختصاص داده اند و گویشوران ترکی با میانگین ۱۲/۴، بعد از آن قرار دارند. پایین ترین بسامد مربوطه به واژه های به گوینده در پاسخ به این موقعیت، به گویشوران زبان فارسی و گویش لری با میانگینی یکسان (۱۱/۶) تعلق دارد.

نمودار ۸. دوست خود را به یکی از بهترین رستوران های شهر برای صرف ناهار دعوت می کنید.

برای بیان احساس رضایت از غذا می گویند:

همان‌گونه که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، جمله «غذاش خیلی خوشمزه ست» با میانگین ۲/۲، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن، جمله‌های «غذاش حرف نداره»، «غذاش عالی» و «چه غذای توپی» به ترتیب با میانگین ۲/۱، ۱/۹ و ۱/۸، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده‌اند. جمله‌های «غذاش معرکه است»، «غذاش یکه» و «غذاش بیسته» با میانگین یکسان ۱/۵، پایین‌ترین بسامد را توسط دانشجویان داشته‌اند. نتایج آماری به دست آمده از این موقعیت نشان می‌دهد که دانشجویان، جمله‌های به‌گویانه را به میزان بالاتری نسبت به جملات کمتر به‌گویانه استفاده کرده‌اند.

جدول ۱۵. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۸

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۳/۳۷۸۴	۳/۸۳۲۲۶	۱/۰۴۳	/۲۶۴
	علوم انسانی	۴۲	۱۲/۶۴۲۹	۲/۰۵۷۹۶		
جنسیت	زن	۲۸	۱۲/۱۷۸۶	۲/۱۴۳۹۶	-۲/۰۲۲	/۴۵۲
	مرد	۵۲	۱۳/۴۳۱۴	۳/۳۴۸۱۶		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۳/۴۰۷۴	۴/۰۳۱۲۲	/۷۵۸	/۸۲۲
	روستا	۵۲	۱۲/۷۶۹۲	۲/۳۵۶۶۰		

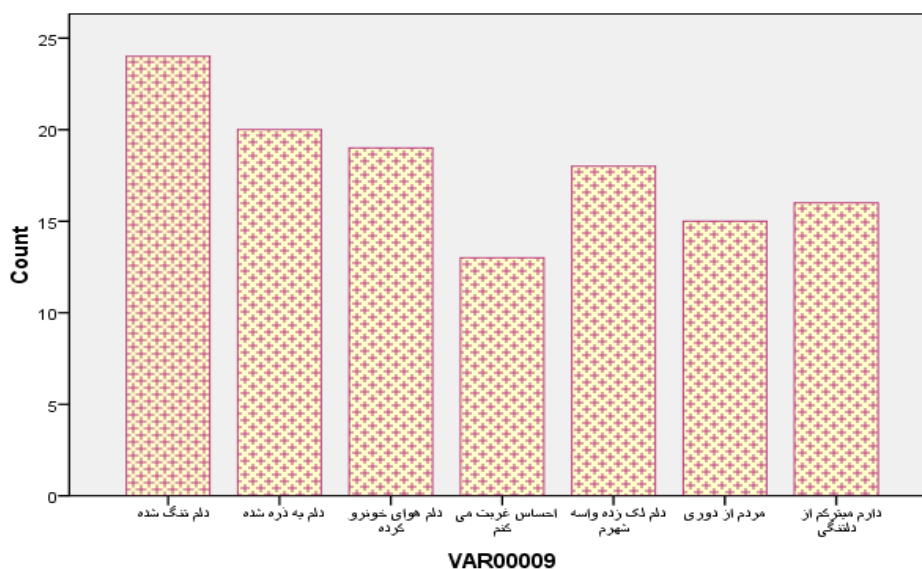
همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۸ اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان بطور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند.

جدول ۱۶. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۸

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۳/۶۶۶۷	۴/۱۳۵۳۹	۱/۲۱۴	۳۱۱
ترکی	۱۵	۱۳/۶۴۲۹	۱/۸۲۳۲۳		
لری	۳۷	۱۲/۳۵۱۴	۲/۴۵۱۹۴		
کردی	۴	۱۲/۵۰۰۰	۳/۰۰۰۰۰		
جمع	۸۰	۱۲/۹۸۷۳	۳/۰۲۳۳۹		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره‌ی ۸، اختلاف معنی‌داری مشاهده نشده است، یعنی گویش مادری تأثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۹. برای مدتی است که از شهر و خانواده خود دور هستید. احساس دل‌تنگی خود را چگونه بیان می‌کنید؟

همان‌گونه که در نمودار بالا مشاهده می‌گردد، جمله «دل‌تنگ شده» با میانگین $\frac{2}{3}$ ، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن، جملات «دل‌به‌ذره شده»، «دل‌هوای‌خوینو کرده»، «دل‌لک‌زده‌واسه شهرم» و «دارم می‌ترکم از دل‌تنگی» به ترتیب با میانگین $\frac{1}{9}$ ، $\frac{1}{8}$ ، $\frac{1}{7}$ و $\frac{1}{6}$ بالاترین بسامد را داشته‌اند. جملات «احساس غریب می‌کنم» و «مردم از دوری» به ترتیب با میانگین $\frac{1}{2}$ و $\frac{1}{4}$ ، کمترین میزان به کارگیری را توسط دانشجویان به خود اختصاص داده‌اند. نتایج آماری به دست آمده از این موقعیت نشان می‌دهد که دانشجویان به میزان بسیار پایینی از عبارت غیر به‌گویانه «مردم» استفاده کرده‌اند.

جدول ۱۷. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۹

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۸/۸۱۵۸	۳۸/۶۰۹۵۲	۱/۱۱۸	/۰۵۵
	علوم انسانی	۴۲	۱۱/۸۰۹۵	۱/۷۲۸۳۶		
جنسیت	زن	۲۸	۱۱/۹۲۸۶	۱/۷۶۲۳۳	-۱/۰۷۴	/۱۹۷
	مرد	۵۲	۱۶/۸۶۵۴	۳۳/۰۵۶۷۱		
محل تولد	شهر	۲۸	۴/۰۳۱۲۲	۴۴/۹۹۴۶۹	۱/۰۰۲	/۰۱۳
	روستا	۵۲	۲/۳۵۶۶۰	۲/۳۱۲۶۶		

همان‌گونه که در جدول بالا مشاهده می‌گردد، بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی و بین جنسیت زن و مرد در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۹، اختلاف معنی داری وجود ندارد. در صورتی که بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری پاسخ‌های به‌گویانه به موقعیت ۹، اختلاف معنی داری وجود دارد ($p < 0/05$). نتایج آماری به دست آمده نشان می‌دهد که متولدین کلان شهرها با میانگین ۴، به میزان بالاتری نسبت به متولدین شهرستان‌های کوچک با میانگین ۲/۳، از عبارات به‌گویانه در پاسخ به این موقعیت، استفاده کرده‌اند.

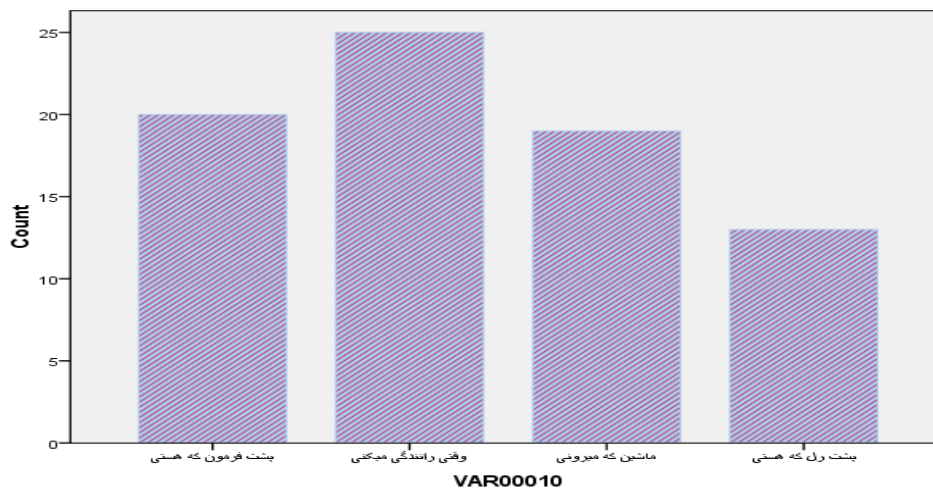
جدول ۱۸. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۹

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۲۲/۲۰۸۳	۴۸/۵۵۲۰۶	/۷۹۹	/۴۹۸
ترکی	۱۵	۱۲/۶۶۶۷	۱/۹۸۸۰۶		
لری	۳۷	۱۱/۹۱۸۹	۲/۵۲۰۷۸		
کردی	۴	۱۱/۷۵۰۰	۳/۴۰۳۴۳		
جمع	۸۰	۱۵/۱۳۷۵	۲۶/۶۸۵۵۸		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۹، اختلاف معنی داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری تأثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۱۰. با دوستان که در حال رانندگی است به دانشگاه می‌روید. قصد دارید برخی نکات ایمنی را در حین رانندگی به دوستان یادآور شوید. جمله خود را به چه صورت شروع می‌کنید؟

همان‌گونه که در نمودار بالا مشاهده می‌گردد، عبارت «وقتی رانندگی می‌کنی» با میانگین ۲/۴، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن، عبارات «پشت فرمون که هستی» و «ماشین که می‌رونی» به ترتیب با میانگین ۱/۹ و ۱/۸، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده‌اند. عبارت «پشت رل که هستی»، با میانگین ۱/۲، کمترین بسامد را داشته است. نتایج آماری به دست آمده از این موقعیت نشان می‌دهد که دانشجویان عبارت کمتر به‌گویانه «پشت رل که هستی» را به میزان پایینی استفاده کرده‌اند.

جدول ۱۹. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۱۰

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۷/۴۴۷۴	۱/۳۸۹۱۰	/۰۶۶	/۳۳۵
	علوم انسانی	۴۲	۷/۴۲۸۶	۱/۱۵۰۶۷		
جنسیت	زن	۲۸	۷/۱۰۷۱	۱/۲۲۷۴۴	-۱/۷۵۳	/۵۱۶
	مرد	۵۲	۷/۶۱۵۴	۱/۲۵۴۸۵		
محل تولد	شهر	۲۸	۷/۴۶۴۳	۱/۱۰۴۹۴	/۱۴۷	/۲۱۵
	روستا	۵۲	۷/۴۲۳۱	۱/۳۴۸۱۵		

همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱۰، اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان بطور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند.

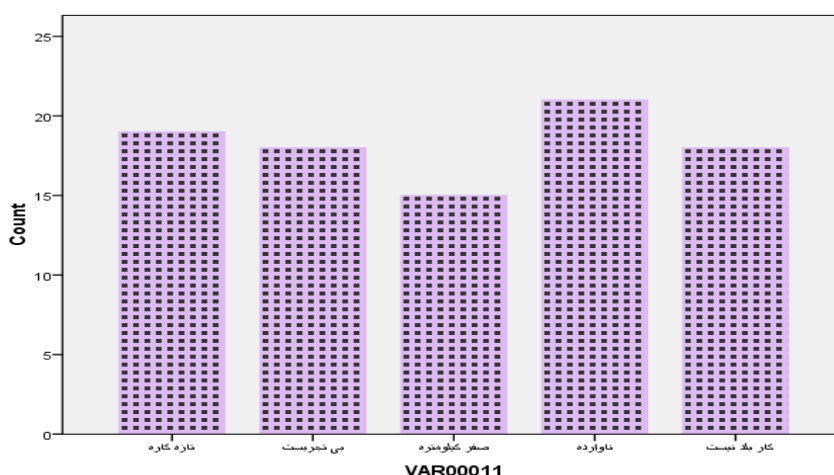
جدول ۲۰. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۱۰

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۷/۵۴۱۷	۹/۷۷۰۹	۱/۳۳۷	۲/۳۶۹
ترکی	۱۵	۷/۸۰۰۰	۱/۰۱۴۱۹		
لری	۳۷	۷/۱۱۶۲۲	۱/۵۰۰۲۵		
کردی	۴	۸/۰۰۰۰	۸/۱۶۵۰		
جمع	۸۰	۷/۴۳۷۵	۱/۲۶۱۳۴		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱۰، اختلاف معنی داری مشاهده نشده است؛ یعنی گویش مادری تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۱۱. از بین همکلاسی‌ها، یک گروه تحقیقاتی چند نفره تشکیل داده‌اید. یکی از اعضای

گروه کار را به خوبی نمی‌تواند جلو ببرد. در موردش اظهار نظر می‌کنید و می‌گویید:

همان‌گونه که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، واژه «نا وارده» با میانگین ۲، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن، واژه‌ها و عبارت «تازه کاره»، «بی تجربه ست» و «کار بلد نیست» به ترتیب با میانگین ۱/۸، ۱/۷ و ۱/۷، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده‌اند. واژه «صفر کیلومتر» با میانگین ۱/۴، پایین‌ترین بسامد را داشته است. نتایج آماری حاکی از آن است که دانشجویان سعی بر جایگزین کردن واژه‌های به‌گویانه «ناوارده»، «تازه کار»، «بی تجربه» و «نا بلده» به جای واژه کمتر به‌گویانه «صفر کیلومتر» داشته‌اند.

جدول ۲۱. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۱۱

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۹/۱۰۵۳	۲/۰۷۶۷۶	۱/۰۲۸	/۱۱۳
	علوم انسانی	۴۲	۸/۶۹۰۵	۱/۴۳۹۶۵		
جنسیت	زن	۲۸	۸/۶۴۲۹	۱/۶۱۵۰۷	-۰/۹۴۳	/۵۸۹
	مرد	۵۲	۹/۰۱۹۲	۱/۸۵۲۲۹		
محل تولد	شهر	۲۸	۹/۰۳۵۷	۲/۱۳۴۰۶	/۴۹۸	/۰۸۵
	روستا	۵۲	۸/۸۰۷۷	۱/۵۵۹۷۷		

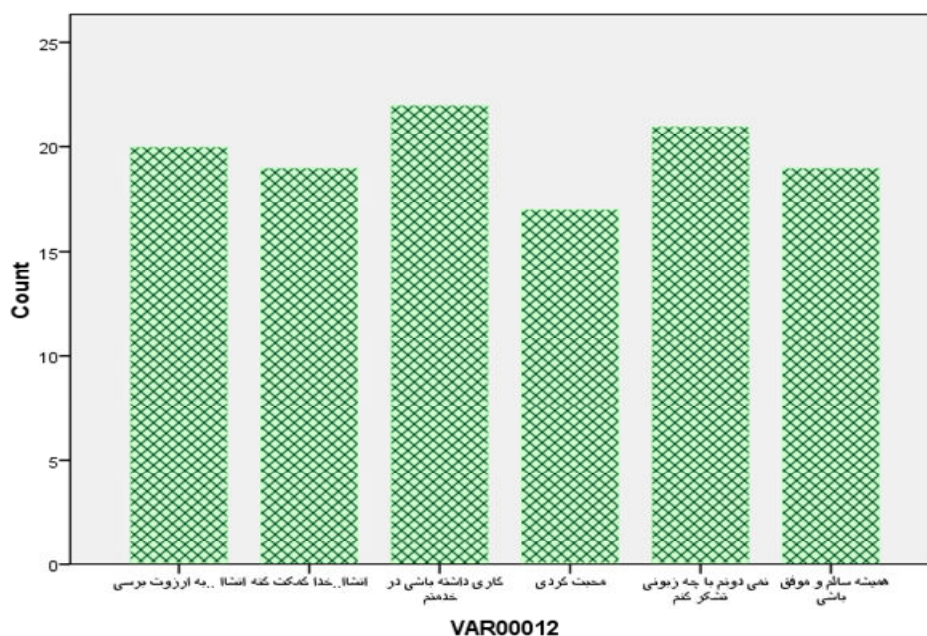
همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱۱، اختلاف معنی داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد تاثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان بطور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند.

جدول ۲۲. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۱۱

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۸/۹۱۶۷	۱/۵۸۵۷۲	۱/۰۹۸	۳۵۵
ترکی	۱۵	۹/۲۶۶۷	۱/۵۷۹۶۳		
لری	۳۷	۸/۵۹۴۶	۱/۹۶۴۴۰		
کردی	۴	۱۰/۰۰۰۰	۱/۴۱۴۲۱		
جمع	۸۰	۸/۸۸۷۵	۱/۷۷۱۷۵		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری حسن تعبیر در پاسخگویی به موقعیت شماره‌ی ۱۱، اختلاف معنی‌داری مشاهده نشده است. یعنی گویش مادری تأثیری در به کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد.

نمودار ۱۲. یکی از دوستان حق بزرگی به گردنتان دارد. در میان صحبت خود برای اظهار تشکر و قدردانی می‌گوید:

همان‌گونه که در نمودار بالا ملاحظه می‌گردد، جمله «کاری داشته باشی، در خدمتم» با میانگین ۲/۱، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. پس از آن جملات «نمی‌دونم با چه زبونی تشکر کنم»، «انشاءالله به آرزوت بررسی»، «انشاءالله خدا کمکت کنه» و «همیشه سالم و موفق باشی» به ترتیب با میانگین ۲، ۱/۹، ۱/۸ و ۱/۸، بالاترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده اند. عبارت «محبت کردی» با میانگین ۱/۶، کمترین میزان به کارگیری را به خود اختصاص داده است. نتایج آماری به دست آمده از این موقعیت حاکی از آن است که دانشجویان سعی بر به کارگیری به‌گویانه ترین جملات جهت ابراز تشکر داشته اند.

جدول ۲۳. آزمون تی مستقل برای رشته تحصیلی، جنسیت، و محل تولد: موقعیت شماره ۱۱

متغیرها	زیر مجموعه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار تی	سطح معناداری
رشته تحصیلی	علوم پایه	۳۸	۱۱/۴۲۱۱	۲/۵۳۲۲۹	-۰/۶۲	/۱۸۱
	علوم انسانی	۴۲	۱۱/۴۵۲۴	۱/۹۲۸۰۰		
جنسیت	زن	۲۸	۱۱/۲۸۵۷	۲/۵۵۱۰۷	-۰/۴۱۸	/۳۰۳
	مرد	۵۲	۱۱/۵۱۹۲	۲/۰۴۳۵۵		
محل تولد	شهر	۲۸	۱۱/۵۷۱۴	۲/۱۸۴۶۰	/۳۹۸	/۹۸۲
	روستا	۵۲	۱۱/۳۶۵۴	۲/۲۵۸۱۳		

همان‌گونه که نتایج جدول نشان می‌دهد بین دانشجویان رشته‌های تحصیلی علوم پایه و علوم انسانی، بین جنسیت زن و مرد و بین دانشجویانی که محل تولدشان کلان‌شهر است و دانشجویانی که زادگاه آنها شهرستان، در به‌کارگیری واژه‌های به‌گویانه در پاسخگویی به موقعیت شماره ۱۲، اختلاف معنی‌داری وجود ندارد؛ یعنی رشته تحصیلی، جنسیت و محل تولد تأثیری در به‌کارگیری واژگان به‌گویانه ندارد و دانشجویان بطور یکسانی از این واژگان استفاده می‌کنند.

جدول ۲۴. مقایسه یک سویه واریانس برای گویش مادری: موقعیت شماره ۱۲

گویش مادری	تعداد	میانگین	انحراف معیار	مقدار F	سطح معناداری
فارسی	۲۴	۱۰/۹۵۸۳	۱/۴۲۸۸۷	۲/۷۹۵	/۰۴۶
ترکی	۱۵	۱۲/۸۶۶۷	۲/۰۹۹۸۹		
لری	۳۷	۱۱/۲۱۶۲	۲/۵۶۱۸۵		
کردی	۴	۱۱/۰۰۰۰	۱/۴۱۴۲۱		
جمع	۸۰	۱۱/۴۳۷۵	۲/۲۲۰۹۸		

همان‌گونه که در جدول بالا ملاحظه می‌گردد، بین دانشجویان با گویش‌های مادری فارسی، ترکی، لری و کردی، در به‌کارگیری عبارات و جملات به‌گویانه، در پاسخ به موقعیت ۱۲، اختلاف معنی‌داری وجود داشته است ($p < 0/05$). نتایج آماری به دست آمده بیانگر این مطلب هست که

گویشوران گویش ترکی با میانگین ۱۲/۸، بالاترین میزان به کارگیری عبارات و جملات به گویانه را به خود اختصاص داده‌اند. پس از آن، گویشوران گویش لری و کردی به ترتیب با میانگین ۱۱/۲ و ۱۱، بالاترین میزان به کارگیری عبارات و جملات به گویانه را داشته‌اند. پایین‌ترین میزان به کارگیری عبارات و جملات به گویانه در پاسخ به این موقعیت، به گویشوران زبان فارسی با میانگینی ۱۰/۹ اختصاص دارد.

۳-۵- نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش بیانگر ترجیح دانشجویان ایرانی در به کارگیری واژه‌های به گویانه در زبان فارسی در موقعیت‌ها و بافت‌های مختلف بود. در این پژوهش دانشجویان سعی بر به کارگیری به گویانه‌ترین واژه‌ها در پاسخگویی به موقعیت‌های موجود را داشتند. یافته‌ها در مواردی بیانگر تاثیر متغیر جنسیت بر مقوله خوش‌گویی بود.

بین جنسیت زن و مرد در به کارگیری خوش‌گویی در پاسخگویی به موقعیت ۱، موقعیتی که شخصی از احوالشان جويا می‌شد، اختلاف معناداری مشاهده شد. در این موقعیت آقایان بیشتر از خانم‌ها از واژه‌های به گویانه «ممنون»، «خدا را شکر» و «الهی شکر» استفاده کردند. همچنین اختلاف معناداری بین جنسیت زن و مرد در پاسخگویی به موقعیت ۳، موقعیتی که واژه‌ای در وصف عروسی زیبا به کار می‌بردند، مشاهده شد. در این موقعیت، آقایان به میزان بالاتری نسبت به خانم‌ها واژه‌های به گویانه‌ای نظیر «خوشکله»، «فشنگه» و «نازه» را به کار بردند. در حالی که تحقیقات قبلی در زمینه جامعه‌شناسی زبان نشان می‌دهد خانم‌ها بیشتر از آقایان در گفتگوهایشان از واژه‌های به گویانه استفاده می‌کنند، در این پژوهش در بافت‌ها و موقعیت‌های دیگر، اختلاف معناداری بین جنسیت زن و مرد در به کارگیری واژه‌های به گویانه مشاهده نشد.

نتایج پژوهش در مواردی بیانگر وجود رابطه‌ای معنادار بین متغیر گویش مادری مقوله خوش‌گویی بود. میان دانشجویان با گویش‌های متفاوت فارسی، ترکی، لری و کردی در به کارگیری واژه‌های به گویانه در پاسخ به موقعیت ۴، موقعیتی که از آنان خواسته شد پس از برداشتن شکلات، تشکر کنند، اختلاف معناداری مشاهده شد. در پاسخ‌گویی به این موقعیت، گویشوران، گویش ترکی،

بالاترین میزان به کارگیری واژه‌های به‌گویانه‌ای را نظیر "ممنون" و "دستت درد نکنه" به خود اختصاص دادند. پس از آن، گویشوران گویش‌های لری و کردی بالاترین میزان به کارگیری این واژه‌ها را به خود اختصاص دادند. پایین‌ترین میزان به کارگیری واژه‌های به‌گویانه‌ای در پاسخ به این موقعیت به گویشوران گویش فارسی اختصاص داشت.

در پاسخ‌گویی به موقعیت ۷، موقعیتی که عکس‌العمل خود را نسبت به شنیدن خبر تصادف هم‌کلاسی خود دادند، اختلاف معناداری بین گویشوران این گویش‌ها مشاهده شد. گویشوران گویش کردی بالاترین میزان به کارگیری عبارات به‌گویانه‌تری نظیر، "آخی بنده خدا" و "ای وای پناه بر خدا" را به خود اختصاص دادند. پس از آن، گویشوران گویش ترکی بالاترین میزان به کارگیری این عبارات را به خود اختصاص دادند. پایین‌ترین میزان به کارگیری این واژه‌ها به گویشوران گویش‌های فارسی و لری تعلق داشت.

همچنین در پاسخ‌گویی به موقعیت ۱۲، موقعیتی که واژه‌ای مناسب جهت اظهار تشکر و قدردانی از دوست خود را برمی‌گزیدند، تفاوت معناداری میان گویشوران این گویش‌ها مشاهده شد. گویشوران گویش ترکی، بالاترین میزان به کارگیری و جملات به‌گویانه‌نظیر "کاری داشته باشی در خدمتم" و "ان‌شاءالله به آرزوت برسی" را به خود اختصاص دادند. پس از آن، گویشوران گویش لری و کردی بالاترین میزان به کارگیری جملات به‌گویانه‌را به خود اختصاص دادند. پایین‌ترین میزان به کارگیری جملات به‌گویانه‌در پاسخ به این موقعیت، به گویشوران گویش فارسی تعلق داشت. در این پژوهش در مواردی که اختلاف معناداری در خصوص مقوله خوش‌گویی با توجه به متغیر گویش‌مادری مشاهده شد، گویشوران گویش ترکی بیشترین میزان به کارگیری واژه‌های به‌گویانه‌را به خود اختصاص دادند؛ در حالی که گویشوران گویش فارسی پایین‌ترین میزان به کارگیری واژه‌های به‌گویانه‌را به خود اختصاص دادند.

متولدین شهرستان‌های کوچک به میزان بالاتری نسبت به متولدین کلان‌شهرها از واژه‌های به‌گویانه‌"الو"، "بفرمایید" و "بله" استفاده کردند. این در حالی است که در موقعیت‌ها و بافت‌های دیگر این پژوهش، متولدین کلان‌شهرها و شهرستان‌های کوچک‌تر، به یک میزان واژه‌های به‌

گویانه را به کار بردند. همچنین نتایج پژوهش در مواردی رابطه‌ای معنادار میان متغیر رشته تحصیلی و مقوله خوش‌گویی را نشان داد.

در پاسخگویی به موقعیت ۳، موقعیتی که از دانشجویان خواسته شد واژه‌هایی را در وصف عروسی زیبا به کار ببرند، بین دانشجویان رشته‌های علوم انسانی و علوم پایه تفاوتی معنادار مشاهده شد. دانشجویان علوم پایه، واژه‌های به‌گویانه را به میزان بالاتری نسبت به دانشجویان علوم انسانی به کار بردند. همچنین دانشجویان علوم پایه در پاسخگویی به موقعیت ۶، موقعیتی که از آنان خواسته شده بود استادی را که ظاهری آراسته دارد توصیف کنند، نسبت به دانشجویان علوم انسانی به میزان بالاتری واژه‌های به‌گویانه را به کار بردند.

بطور خلاصه می‌توان گفت که دانشجویان ایرانی در پاسخگویی به موقعیت‌های مختلف تمایل در به‌کارگیری به‌گویانه‌ترین واژه‌ها دارند و متغیرهای زیستی، اجتماعی-فرهنگی و تحصیلی نظیر جنسیت، زبان مادری، محل تولد و رشته تحصیلی آنان نیز در مواردی بی‌تاثیر نیست.

کتابنامه

- جعفری، م. (۱۳۸۱). فرهنگ فشرده انگلیسی-انگلیسی، انگلیسی-فارسی. تهران: فرهنگ نشر نو
- حییم، س. (۱۳۷۱). فرهنگ بزرگ انگلیسی-فارسی. تهران: فرهنگ معاصر.
- طباطبایی، م. (۱۳۷۰). فرهنگ اصطلاحات صناعات ادبی. مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی.
- علیمحمدی، م و ح خلیلی. (۱۳۸۳). زبان انگلیسی عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه پیام نور.
- میرزا سوزنی، ص. (۱۳۸۴). «جادوی معنای اول در ترجمه». مطالعات ترجمه. سال سوم، شماره یازدهم، ۲۳-۳۸.
- _____، ص. (۱۳۸۵). کاربرد خوش‌گویی در ترجمه. مطالعات ترجمه. سال چهارم، شماره چهاردهم، ۲۳-۳۴.
- Abrams, M. H. (1970). *A Glossary of Literary Terms*. USA: Cornell University. Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Benor, S.B. (2004). Talmid Chachams and Tsedeykeses. Language, Learnedness, and Masculinity Among Orthodox Jews. *Jewish Social Studies*, 11(1), 147-170.
- Bolonyai, A. (2005). Who was the best? Power, knowledge and rationality in bilingual girls' code choices. *Journal of Sociolinguistics*, 9(1)3-27.
- Dewaele, J.M. (2004). Retention or omission of thenein advanced French interlanguage: The variable effect of extralinguistic factors. *Journal of Sociolinguistics*. 8(3), 433-450.

- Esdahl, T. (2003). Language Choice as a Power Resource in bilingual Adolescents' Conversations in the Danish Folkeskole. *Journal of Multilingual & Multicultural*, 24(1/2), 76-89.
- Farb, P. (1974). *World Play: What happens when people talk*. New York: Alfred A. Knopf.
- Foulkes, P. Docherty, G. Warf, D. (2005). Phonological Variation in Child-Directed Speech. *Language*, 81(1), 177-206.
- Frescura, M. (2006). Reacting to a context specific reprimand: A study of an Italian speech community. *Journal of Pragmatics*, 38(12)
- Fromkin, V. & Rodman, R. (1988). *An Introduction to Language*. Fourth Edition. USA: Holt, Rinehart and Winston Inc.
- Garner, B.A. (1998). *A dictionary of modern American usage*. New York: Oxford University Press, Inc.
- Gladney, G. A. and Rittenburg, T.L. (2005). Euphemistic Text Affects Attitudes, Behavior, 28 – *Newspaper Research Journal*, 26(1), 28-41.
- Green, J. (1984). *The Dictionary of Contemporary Slang*. London: Pan Books Ltd.
- Hornby, A. S. (2000). *Oxford Advanced Learners Dictionary*. Sixth Edition. Oxford: Oxford University Press.
- Grieve, A. (2008). G'day or Guten Tag?: A cross-cultural study of Australian and German telephone openings. *Journal of Pragmatics*, 40(7), 1323-1343.
- Herring, S. C. Paolillo, J. C. (2006). Gender and genre variation in weblogs. *Journal of Sociolinguistics*, 10 (4), 439-459.
- Herring, S. C. Zelenkauskaitė, A. (2009). Symbolic Capital in a Virtual Heterosexual Market: Abbreviation and Insertion in Italian ITV SMS. *Written Communication*, 26(1), 5-31.
- Kazuko, M. David, B. (2003). Investigating the sociolinguistic gender paradox in a multilingual community: A case study from the Republic of Palau. *International Journal of Bilingualism*, 7(2), 127-143.
- Kikvidze, Z. (2006). Sketching the Prospects: *Language and Gender Studies in Georgia*, 29(1), 50-51.
- Koller, V. (2004). Businesswomen and war metaphors: 'Possessive, jealous and pugnacious', 8(1), 3-23.
- Ledegaard, H. J. Bleses, D. (2003). Gender differences in young children's speech: the acquisition of sociolinguistic competence. *International Journal of Applied Linguistic*, 13(2), 222-233.
- Limei, W. Ladegaard, H. J. (2008). Language Attitudes and Gender in China: Perceptions and Reported Use of Putonghua and Cantonese in the Southern Province of Guangdong. *Language Awareness*, 17(1), 57-77.

- Matthew, S., McGlone, M. Beck, G. and Pfiester, A. (2006). Contamination and Camouflage in Euphemisms. *Communication Monographs*, 73(3), 261-282.
- Merriam-Webster's Collegiate Dictionary. (2004). 11th Edition. USA: Springfield, Massachusetts. Merriam-Webster Inc.
- Munroe, R. L. (2005). Reflection of Women's Status in Speech Frequency: A Four-Culture Study. *Cross-cultural Research*, 39(4), 399-417.
- Pichler, P. (2006). Multifunctional teasing as a resource for identity construction in the talk of British Bangladeshi girls. *Journal of Sociolinguistics*, 10(2), 225-249.
- Pound, L. (1936). American Euphemism For Dying, Death, And Burial. *American Speech*, 11(3), 195-202.
- Precht, K. (2008). Sex similarities and differences in stance in informal American conversation. *Journal of Sociolinguistics*, 12(1), 89-111.
- Rahimi, A. (1384). *A Critical discourse Analysis of Euphemization and Derogation on the Late Pope*. Unpublished Ph.D. Dissertation, Shiraz University, Shiraz.
- Riazi, A. M. (1999). *A Dictionary of Reserch Methods: quantitative & qualitative*. Tehran: Rahnama Publication.
- Rudwick, S. Shange, M. (2006). Sociolinguistic oppression or expression of 'Zulunees'? 'IsiHlonipho' among isiZulu- speaking females. *Southern African Linguistics & Applied Language Studies*, 24(4), 473-482.
- Seliger, H. W. & Shohami, E. (1989). *Second Language Research Methods*. Oxford University Press.
- Slovenko, R. (2005). Commentary: Euphemisms. *The Journal of psychiatry & Law*, 33, 533-548.
- Takano, S. (2005). Re-examining linguistic power: strategic uses of directives by professional Japanese women in positions of authority and leadership. *Journal of Pragmatics*, 37(5), 633-666.
- Turoff, M. (2000). *Delphi Method*. [Http://www.psmc.vub.ac.be/ase/Delphi-method.html](http://www.psmc.vub.ac.be/ase/Delphi-method.html).
- Winter, J. Pauwels, A. (2005). Gender in the Construction and Transmission of Ethnolinguistic Identities and Language Maintenance in Immigrant Australia. *Australian Journal of Linguistics*, 25(1), 153-168.
- Xianghong . C. (2007). The effect of age and gender on the choice of address forms in Chinese personal letters. *Journal of Sociolinguistics*, 11(3), 392-407.
- Yule, G. (2006). *The study of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.